

Nove muzikalije.

I.

Gradualia tractus et sequentiae pro dominicis et festis ecclesiastici cum vesperis in sabbato sancto. Ad IV. voces inaequales (org. non oblig.). Partem etiam ad I. vocem cum organo. Auctore Ant. Foerster, magistro capellae in eccl. cathedrali, direttore scholae organoedorum etc. Op. 54 Pr. 1 fr. 50 x. (3 coronae). Labaci. Sumptibus auctoris. — Typis R. Milic.

Te gradualije je prinašal »Cerkveni Glasbenik« kot priloge, pričenši s I. številko 1892. leta do vštetega meseca septembra 1893. leta. Vseh števil je 47 na 76. straneh. — Da je s tem zvezkom gradualij ustrezno živi potrebi, to rad prizná vsak zavedni pevovodja in organist. Kar pa se tiče dela samega, veselo priznavamo, da je do sedaj najvažnejše in najboljše, karkoli jih ima »Glasbenik«. Vselej smo trdili, da je g. F. med slovenskimi cerkvenimi glasbeniki prvak, v tem delu pa je še posebe pokazal, da je naša trditev resnična. Vse delo ima kaj srečno mešanico homofonije s polifonijo, kar se sliši prav lepo. Homofonije v cerkveni glasbi smo že do grla nasičeni in prav zato smo z gradualijami toliko zadovoljni, ker nam gosp. skladatelj daje v njih na mnogih mestih okušati zdravo polifonijo, ki ni nikjer prisiljena, nikjer pretirana. Nečemo trditi, da bi morala biti vsa cerkvena glasba sestavljena zgolj na polifoniji, vendar se ta vselej lepo sliši, ako se uporablja v takó modri meri kakor v teh skladbah.

Dalje nam je omeniti, da so skladbe tekstu popolnoma prikladne: za adventni čas so bolj preproste; za božični bolj vesele, za postni tožno-spokorne; za velikonočni veličastne; za druge večje praznike častite i. t. d. Skladatelju ne moremo bolj izraziti pohvale nego s tem, ako lahko trdimo to, kar trdimo o F. lepih gradualijah. V obče pa še lahko rečemo, da je to delo v vsem, kar se zahteva o dobri cerkveni glasbi, prav dovršeno: vsak odstavek, celó vsak takt prejasno kaže, kakó mojsterski uporablja g. F. vse glasbene pomočke, da doseže ž njimi nepričakovan učinek. Koralni stavki, falsi bordoni, dovršena harmonizacija, glasbena sintaksa, faktura, prehajalne note, modulacija, kadence, vse je vzgledno in tolikanj zanimljivo, da je pravemu glasbeniku delo v srčno radost, učencu pa v pouk.

Skladatelju smo od srca hvaležni, da je delo založil v mnogih izvodih ter takó omogočil, da si ga lahko omisli vsaka cerkev in vsak cerkveni pevec. Dolžnost vsakega cerkvenega glasbenika pa je, da delo razširja po slovenski domovini kar največ mogoče, da utegnemo biti tudi na kmetih deležni ónega užitka, kakeršnega je imel znan ljubitelj in poznavatelj prave

cerkvene glasbe, ki nam je pisal: »Ni mi mogoče izbrisati iz duše svoje ónih spominov, ki sem jih prejel, poslušaje Foersterjeve veličastne gradualije v ljubljanski stolnici.«

II.

Kranjska slavnostna koračnica. Povodom tristoletnice zmage pri Sisku. Za vojaški orkester in klavir zložil in domačemu c. in kr. pešpolku F. Z. M. baron Kuhn št. 17 poklonil Anton Foerster, op. 53. Za klavir cena: 60 kr. Založila Ign. pl. Kleinmayr et Fed. Bamberg v Ljubljani.

Kamenotisek: J. Eberle in dr. na Dunaji.

Onim, ki nimajo prilike slišati mogočne skladbe po vojaškem orkestru, bode gotovo zelo rabila prirejena za klavir. Gosp. skladatelj, ki je v vsaki glasbeni stroki popolnoma izvežban, podaja klaviristom skladbo, kakeršnih imamo, žal, še prav malo. Sosebno pa nam ugaja skladba, ker nam zveni domače, znano. Gosp. skladatelj je namreč uplel v svojo zanimljivo skladbo slovenske stare napeve, ki so se prepevali za krutih bojov s Turčinom in so se v národu ohranili do denšnjega dné.

Zanimljivi uvod gré v *es-duru*, prvi in drugi del tudi v *es*; lepi in veličastni »trio«, pa prehaja v subdominantni ton *as-dur*, kar se sliši kaj lepo! Odveč bi bila vsaka pohvala, zakaj: »Dobremu vinu ni treba kazala!« Omeniti pa moramo, da je g. skladatelj napisal v vso skladbo pravilni prstni stav. Takó je možno skladbo, ki nima posebnih težkoč, igrati pravilno in izrazno. Gosp. skladatelju častitamo na lepi skladbi in srčno želimo, da bi se nahajala na vsakem slovenskem klavirji.

III.

Pesmi za visoki glas s spremljevanjem klavirja, zložil K. Hoffmeister. 1. Pravlјica stara, stara to bilà; 2. Narcisov cvet; 3. Akat. Preložil iz češčine v slov. jezik Ant. Funtek. Op. 5. Cena 1 k 50 vin. Založil L. Schwentner. Knjigarna v Brežicah ob Savi. Natisnila Jož. Eberle in dr. na Dunaji.

Glasbeniku se na prvi pogled dozdeva, kakor bi prva skladba zaradi velike resnobe zatemnevala skladateljevo voljo; a temu ni takó. Čim bolj se zatopiš v studijo originalne skladbe, tem bolj se ti prikazujejo nje lepote in vrline. Treba pa je, da predavaš pesem strogo po predpisani dinamiki, ináče ne dosežeš učinka, kakeršnega namerja g. skladatelj. Druga in tretja pesem v *as-duru* sta lože umevni in bodeta morda bolje ugajali zlasti zató, ker spremljevanje ne dela toliko tehniških zaptek, kolikor jih iztakne marsikdo v prvi številki. Veseli nas, da ocenjamo delo mojstra, o katerem trdi naš glasbeni prvak, da je »ein feiner Pianist.« Da je to res, kažejo priču-

joče skladbe. katerih moč največ počiva v umetnem spremljevanji, ki se v tehniškem oziru jednači ónemu glasovitega pianista Liszta. Zatorej ni misliti, da je spremljevanje óno navadno »dudlanje« v toniki in dominantni, ne: tukaj je vse mogočno, zanimljivo in mnogostransko. Želimo, da si vsak glasbenik omisli originalno delo mojstra, katerega si je pridobila Ljubljana v korist rojakov slovenskih.

Nam se rado očita, da premehko ocenjamo nove skladbe. Proti temu bodi povedano, da se danes bavimo z odličnima mojstroma, katera družita oboje: izborna šola in genijalnost.

D. Fajgelj.

LISTEK.

† FRAN GESTRIN.

»Ljubljanski Zvon« še ni prebolel izgube, katero mu je povzročila smrt Cimpermanova, že mora zabeležiti izgubo drugega, takisto zvestega podpornika in iskrenega prijatelja: *Fr. Gestrina*. Izgubo čutimo tem bridkeje, ker ni nikogar, da bi stopil na njega mesto in zadela praznino med vrstami naših pisateljev, ki se nemilo krčijo od leta do leta, ne da bi nam bilo, zlasti na pesniškem polji, pravih, enakih namestnikov.

Pokojni Gestrin se je porodil dne 1. grudnia 1865. leta v Ljubljani, kjer je leta 1884. dovršil gimnazijske nauke. Nato se je vpisal za pravnika na dunajskem vseučilišču in zajedno vstopil za jednoletnega prostovoljca v vojaško službo, prebil kesneje častniški izpit in bil imenovan za poročnika. Preselivši se z Dunaja v Gradec, dovršil je ondu modroslovne studije in se potem pripravljal za profesorski izpit. V tem času je (leta 1890.) nadomeščal prof. Spinčiča na učiteljski v Gorici in končno služil za suplenta na učiteljski v Mariboru. Toda lani je meseca malega travna zbolel tako nevarno, da se je odpovedal učiteljevanju in se preselil v Ljubljano. Neozdravna bolezen — sušica — katero si je nakopal predlanskim pri orožnih vajah, uničila je dne 15. m. m. njega mlado, toda izredno plodovito življenje.

Gestrin je bil od leta 1884., ko se je prvič pojavil v »Ljubljanskem Zvonu,« do poslednjih dnij zvest podpornik našemu listu. V poslednji številki še smo priobčili njega krasno »Balado o prepelici«, ki je morala pretresti vsakogar, kdor je poznal pesnika, bolnega na smrt, priobčili pa smo jo, ne misleč, da se utegnejo tako skoro uresničiti bridke slutnje, v mojsterski obliki izražene v oni baladi, nego upajoč, da nam božja previdnost vendar še ohrani ta izborni talent v prid slovenski poeziji, slovenski književnosti v obče . . . Svoje najboljše pesmi je pokojnik še letos izdal v posebni zbirki (glej 3. številko našega lista) — koliko krasnih osnov pa je ostalo nezvršenih! — Leta 1890. je spisal za »Ljubljanski Zvon« večjo povest »Iz arhiva«, ki je poleg manjših novelistiških spisov v »Slovanu« lepa priča njega pripovedne nadarjenosti. Za letos nam je zopet obetal dve povesti »Rešilni angelj« in »Zimska roža«; žal, zvršiti ni mogel nobene!